

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Початкова освіта

Спеціальність А3 Початкова освіта

Галузь знань А Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
Від 25 серпня 2025 р.

м. Коломия – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика навчання природничої освітньої галузі
Викладач (-і)	Борис У.З.
Контактний телефон викладача	2-46-60
E-mail викладача	uliana.borys@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/7e7060b145f44e1881af
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться на практичних заняттях і згідно графіку консультацій викладача
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Методика навчання природничої освітньої галузі» є нормативною компонентою освітньо-професійної програми «Початкова освіта» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є засоби, методи, прийоми формування природознавчих понять, знань та умінь в учнів початкової школи відповідно до Концепції НУШ.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою навчальної дисципліни “Методика навчання природничої освітньої галузі” є вивчення змісту природознавчих понять та знань у початковій школі, та озброєння майбутнього спеціаліста знаннями та вміннями формування в молодших школярів природознавчих та екологічних уявлень і понять з використанням різних методів та форм організації навчального процесу враховуючи вимоги Концепції НУШ.</p> <p>Основним завданням вивчення дисципліни “Методика навчання природничої освітньої” є: спрямувати здатність студентів самостійно набувати й удосконалювати фахові компетентності та забезпечувати позитивну мотивацію здобуття знань з предмета, що дасть відчуття потреби в самоосвіті, сформує стійкий інтерес до вивчення особливостей формування природознавчих понять в учнів початкової школи та сприятиме розвитку творчої особистості майбутнього педагога.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії</p> <p>Загальні компетентності ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності</p>	

для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності (спеціальності)

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

Програмні результати навчання

ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-9. Планувати та організовувати освітній процес початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	28
Практичні заняття	32
Самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий

4,5	A3 Початкова освіта	2,3	нормативний	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Методика навчання природничої освітньої галузі як навчальна дисципліна. Мета та завдання природничої освітньої галузі в Новій українській школі		2	2	9
Тема 2. Формування екологічного мислення патріотичного, розумового та морального виховання під час вивчення ОК «Методика навчання природничої освітньої галузі»		2	2	9
Тема 3. Зміст, принципи відбору і структурування навчального матеріалу з «Методика навчання природничої освітньої галузі».		2	2	9
Тема 4. Методика організації засвоєння знань, вироблення умінь і навичок з природничої освітньої галузі		2	4	9
Тема 5. Методи та методичні прийоми при вивченні ОК «Методика навчання природничої освітньої галузі».		6	4	9
Тема 6. Форми організації навчання природничої освітньої галузі у початкових класах. Урок, позакласна та позаурочна робота		4	6	10
Тема 7. Інтерактивні методи навчання при вивченні природничої освітньої галузі. Нестандартні та нетрадиційні уроки		2	4	10
Тема 8. Проектна діяльність при фориування природничих знань у початковій школі.		2	2	9
Тема 9. Матеріальна база при вивченні природничої освітньої галузі		2	2	10
Тема 10. Добір наочності та обладнання до уроків «Я досліджую світ» (природничі освітні галузі). Мотивація доцільності їх застосування.		2	2	10
Тема 11. Сучасний урок інтегрованого курсу “Я досліджую світ” в початковій школі.		2	2	10
ЗАГ.:		28	32	120
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання відбувається відповідно до Положення про оцінювання студентів у Прикарпатському національному університеті ім.Василя Стефаника.			
	Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і контролю самостійної роботи, та має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» - 3, «незадовільно» - 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.			
	Шкала оцінювання: національна та ECTS			
	Сума балів за всі види навчаль-	Оцінка а ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту(роботи), практики	для заліку

	ної діяльності			
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	80 – 89	B	добре	
	70 – 79	C		
	60 – 69	D	задовільно	
	50 – 59	E		
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
<p>Фактична кількість балів, отримана студентом за результатами поточного контролю та підсумками, переводиться в державну оцінку за такими критеріями: A – оцінка «відмінно» (90-100 балів) виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно відповідати на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних задач; B – оцінка «добре» (80-89 балів) виставляється за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання; C – оцінка «добре» (70-79 балів) виставляється за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; D – оцінка «задовільно» (60-69 балів) виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді; E – оцінка «задовільно» (50-59 балів) виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання; FX – оцінка «незадовільно» з можливістю повторного складання екзамену (26-49 балів) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання; F – оцінка «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням модуля (навчальної дисципліни) (0-25 балів) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, незнання основних фундаментальних положень.</p> <p>Екзаменаційна оцінка – сума балів за практичні роботи, виконані протягом семестру (40%), контрольну роботу (10%) і письмові відповіді та практичне завдання екзаменаційного білету (50 %).</p>				
Вимоги до письмових робіт	Письмова робота виконується у формі тестових завдань з вибором правильної відповіді (кількість тестових завдань – 25), розв'язанням ситуаційних завдань та підготовкою презентацій (відеороликів) до окремих тем навчального курсу.			

Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 80% практичних робіт та завдань самостійної роботи.
Підсумковий контроль	Форма контролю – 4 семестр - залік; 5 семестр - екзамен

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність: Здобувачам вищої освіти необхідно дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки їх порушення, що визначаються [Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)

Відвідування занять: Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але самостійно опрацьовується з платформи дистанційного навчання. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів.

Неформальна освіта: Зарахування результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#) Результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших, які відповідають програмі навчальної дисципліни, зараховуються, як підсумковий за відповідною темою.

8. Рекомендована література

1. Державний стандарт початкової освіти. Прийняття від 21 лютого 2018 р. № 87.
URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartupochatkovoyi-osviti>
2. Закон України Про освіту. Прийняття від 05.09.2017 URL:
<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.
4. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainskashkola>
5. Михайлишин Р. Метод проектів у початковій школі як педагогічна технологія. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2016. Вип. 30. С. 43–53.
6. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
7. Анісімова Г. О., Нікулочкіна О. В. Сучасний урок у початковій школі : традиції та інновації : навч.-мет. посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2013. 236 с.
8. Біда О. А. Сільська малокомплектна школа : навч. посіб. для вчителів початкових класів і студентів педагогічних факультетів. Київ : Науковий світ, 2015. 34 с.
9. Біда О. А. «Я і Україна» та сільськогосподарська праця. Методика викладання (теоретичні основи) : навч.-метод. посібник для студентів педагогічних факультетів ВНЗ та класоводів. Умань : РВЦ «Софія». 2016. Вид.1. 264 с.
10. Біда О.А. Супутник природознавства. Природничо-екологічний тлумачний словник : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та класоводів. Київ : Ірпінь: ВТФ «Перун», 2003. 336 с.
11. Височан Л. М. Методика викладання природознавства: навчально-методичний посібник для студентів ОКР «Бакалавр» галузі знань 0101 Педагогічна освіта напрямку підготовки : 6.010102 Початкова освіта. Івано-Франківськ: НАІР, 2014.
12. Кукалець М. В. Методика викладання природознавства у початковій школі : навчально-

методичний посібник за модульно-рейтинговою системою навчання студентів спеціальності «Початкова освіта»: навч.посібник. Львів «Новий світ2000», 2019. 223с.
13. Нова українська школа: порадник для вчителя / під заг. ред. Бібик Н. М. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

Викладач **к.б.н., доцент Ольга СЛИПАНЮК**